

ИВАНЪ Д. СТОЙНОВЪ

ХАДЖИ ДИМИТЪРЪ И НЕГОВИЯТЪ ПОДВИГЪ

I. Уводъ. — Насоки въ националнитѣ борби на българитѣ и четническо движение отъ 1860 до 1868 г.

Едва ли има, следъ Христо Ботевъ, другъ български революционеръ, на когото името да е било тъй прославяно и тъй популярно между българитѣ, както това на Хаджи Димитъръ отъ Сливенъ. Предъ неговия необикновенъ геройски подвигъ на Бузлуджа се прекланя цѣлиятъ български народъ. Самъ Ботевъ, който осемъ години по-късно последва примѣра му и сложи коститѣ си за свободата на България, възвеличи подвига и обезсмърти името на героя въ своята баладна пѣсенъ Хаджи Димитъръ — най-популярната следъ освобождението ни. „Той не умира“ — ето думи, които съ благоговение могатъ да се кажатъ за бузлуджанския юнакъ, както и за поета-авторъ, героятъ на Козлодуй, Миленъ камъкъ и върха Вола. Въ продължение на половинъ столѣтие одата Хаджи Димитъръ се е пѣла и продължава да се пѣе отъ мало и голѣмо по села и градове. Тая популярностъ може да се обясни не толкова съ любовта на младитѣ поколѣния къмъ автора ѝ поетъ или съ художествеността на творението, колкото съ обаянието, което тия поколѣния сж имали къмъ възпѣвания герой и къмъ свободата, за която е падналъ и пролѣлъ кръвта си той въ 1868 година.

Годината на неговия подвигъ не е случайна въ епохата на възраждането ни и на националнитѣ ни борби. Това е година на единъ общъ кипежъ, когато за своитѣ национални идеали се вълнуватъ не само българитѣ, но и съседнитѣ балкански държави, па дори и великитѣ европейски народи. Това е епохата на въоръже-